

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(i) ਵਿੱਚ 'ਕਿਰਾਏਦਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ—

"'ਕਿਰਾਏਦਾਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਿਸਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ... ."

ਇਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟੈਂਡਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ 50 ਰੁਪਏ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਗੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1962 ਦਾ ਐਸ.ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 2

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਆਰਡਰ XLV ਨਿਯਮ 4—ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਕੱਠੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਸੂਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣ—ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਕਿਥੋਂ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਦਾ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਧਾਰਾ 109, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 133 (1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 1959 ਦਾ ਨੰਬਰ 1084, 12 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਲ. ਗੋਸਾਈਂ ਦੁਆਰਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਡੀ ਐਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਮਰ ਚੰਦ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਲਸ਼ੋ, ਸੀ.ਜੇ.- ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਆਰਐਸਐਸਏ ਵਿੱਚ ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਗੋਸਾਈਂ ਜੇਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 133 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ। ਨੰ: 736 ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 1959 ਦਾ ਨੰਬਰ 1084 ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ 12 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ। ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਖੋ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਭਾਗੋ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਲੀਵ ਟੂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 20,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੂਟ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸੂਟਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 20,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਬੰਧੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 18,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 6,100 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਹੀਂ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 20,000 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਵਾਂ ਸੂਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਛੁੱਟੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੰਬੰਧੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਡੇਹਰਾ ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕੋ ਜਾਤ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਟਿਪਰੀ ਨਾਮਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਾਜਪੂਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਠਰਾ ਨਾਮਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਨ। ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਜਨਵਰੀ, 1957 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗੜਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰੇਲੂ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਸ਼ਿਬੂ ਅਤੇ ਬੇਲੀ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਗੋ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ. ਭਾਗੋ ਸ਼ਿਬੂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ 1950 ਅਤੇ 1952 ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਰੇਲੂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਸ਼ਿਬੂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਗੋ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਸੀ। ਭਾਗੋ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਰਾ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਗੋ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਕੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਕਤੂਬਰ, 1957 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸਨ। ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਪੋਹਲੂ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਆਪਣੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੋ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਪੋਹਲੂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ 1953 ਵਿੱਚ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੋ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੋ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਸੁੱਖੋ ਮੁਦਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਜੀਓ ਆਪਣੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਾਰਨ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੋ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੋ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਆਰਡਰ XLV ਨਿਯਮ 4, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਖਰੇ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਵਾਸੀ ਰੇਡੀ ਸ਼੍ਰੀਚੰਦਰ ਮੌਲੇਸਵਾਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦਾ ਬਹਾਦੁਰ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਗਰੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। (1) ਅਤੇ ਮੌਲਗੂ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਸਿਮਹਾਚਾਰਿਉਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰੀਸੇਟੀ ਰਤਨਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ XLV ਨਿਯਮ 4, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ 'ਨਿਰਣੇ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜਾ, ਯਾਨੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ

ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਮੰਗੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਸੂਟ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸੀ, ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਜੋਗ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਕੀਲ ਇੱਕੋ ਸਨ, ਕਿ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਨਿਰਣਾ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ XLV ਨਿਯਮ 4 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 20,000 ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਅਪੀਲ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੰਭਾਵਤ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਖੌਤੀ ਕਰੇਵਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.—

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

M/s ਦਲਜੀਤ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਪੀ ਰਿਵੇਟ ਐਲ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 229 ਆਫ 1961

ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਐਕਟ (1947 ਦਾ XIV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 10—ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ—ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੇ ਤਿਹਾਈ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ—ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ—ਕੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਹੁਕਮ, ਜਦੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਗਲਤ ਮੰਨੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਆਮ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ |

ਮੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ (ਅਨੁਵਾਦਕ)